

Mõned märkused uurimuse “Eesti energiajulgeolek Euroopa Liidu energiapoliitika kontekstis” kohta

Töö annab hea ülevaate probleemist ja paljude seisukohtadega võib ka nõustuda. Kuid samas leidub töös ka ebatäpsusi.

1. Lk. 6: Väide “Eesti elektrivõrgu stabiilsus sõltub naaberriikide elektrienergia süsteemide toimimisest ja koostööst” ei ole õige. Samal lk. “elektrivõrgu stabiilsuse tagamisel” on ebasobiv väljend.
2. Lk. 8. Siin on mitu ebatäpsust: “Eesti-Soome merekaabli kaudu pole võimalik tagada Balti elektrisüsteemis sageduse reguleerimist” ei ole täpne. Mainitud ühenduse kaudu on võimalik osaleda ka sageduse reguleerimisel, kuid ainult selle kaabli võimsusest ei piisa. Seni ei ole seda teenust kaablilt ostetud. “Et täielikult integreeruda NORDELi süsteemiga peaksid olema vahelduvvoolu-ühendused” pole õige.
3. Lk. 9. Siseriiklikud lahendused. Väide “Taastuvate energiaallikate ulatuslikum kasutamine eeldab riigipoolsete toetusmeetmete tõhustamist” pole õige.
4. Lk. 10. Väide “Eesti huvides on piirduda vaid ... tippkoormuste katmise puudujääkide kompenseerimisega” pole õige. Venemaa süsteem ei aita reguleerida tippkoormusi ning selleks pole Venemaa loodepiirkonnas ka sobivaid võimsuse.
5. Lk. 12. 1.1.3. viimane lõik. Väide “tootjate paigutus on ebaotstarbekas ...” Pole õige.
6. Lk. 32. Väide “Eestis oleks otstarbekas suurendada aastaks 2010 tuuleenergiast elektri tootmist ca 3,3% elektri bruto toodangust” ei ole põhjendatud.

Kokkuvõtteks

1. Eesti – Vene poliitilised suhted vajavad parandamist ja seda tuleks teha mitte ainult EL kaudu, vaid ka otse. Ühe eeskujuna võiks olla Soome.
2. Elektri tootmine Eestis ja Eesti energiasüsteem on heal tehnilisel järjel. Arendades edasi põlevkivi kaevandamist, kasutades uusi põletustehnoloogiaid, uuendades, automatiseerides ning optimeerides Eesti energiasüsteemi ja koostööd naabersüsteemidega on võimalik vähemalt 100 aastat varustada Eestimaad elektrienergiaga suhteliselt odava hinnaga, tagada tarbijatele nõuetekohane varustuskindlus ja energia kvaliteet ning kogu Eestimaa ohutus.
3. Ühendused teiste energiasüsteemidega suurendavad meie energiasüsteemi häiringukindlust, loovad võimalused elektri impordiks ja ekspordiks ning abi saamiseks avariisituatsioonides. Need ei ole kahjulikud. Elektrivõrkude ühendamise ei tekita sõltuvust teisest maast. Sõltuvus tekib siis, kui meil ei ole piisavalt genereerimisvõimsusi.
4. Tuleks teostada eeluuring gaasiturbiinide kasutuselevõtuks tippkoormuse reguleerimiseks koguvõimsusega 150-200 MW. See muudaks meie elektrijaamade genereerimisstruktuuri optimaalsemaks ja võimaldaks säästa ühe põlevkiviploki ehitamise. Gaasiturbiinid töötaksid mõned tunnid hommikul ja õhtul ning oleksid muul ajal avariireserviks peamiselt Tallinnale ja Tartule.

5. Tuuleenergeetika osa Eesti varustamises elektriga ei saa olla märkimisväärne, sest tuule heitlikkus suurendab põlevkivijaamade kütusekulu ja CO2 emissiooni.
6. Juba käesoleval aastal tuleks asuda uuendatud "Kütuse- ja energiamajanduse arengukava" koostamisele.

M. Valdma
TTÜ emeriitprofessor